

Szörnykoalíció

Rostás Szabolcs

Minden eddiginél hangsúlyosabb megerősítést és visszaigazolást nyert a magyar nyelvterületen – és politikában – is gyakran emlegetett, Willy Brandt egykori német kancellárnak tulajdonított megállapítás: „összenő, ami összetartozik”. Nem tehetünk róla, hogy ez az első, ami eszünkbe ötlük a magyarországi ellenzéki pártok „egybekelése” kapcsán. Egészen pontosan arról a megállapodásról van szó, amelyet hat alakulat – a Jobbik, a Momentum, az LMP, a Párbeszéd, az MSZP, valamint a DK – vezetői szentesítettek a héten a közös kormányzás alapelveiről. Ezek a pártok a frissen kötött politikai paktum értelmében nagy vonalakban azt vállalták, hogy a demokratikus, szociálisan igazságos, egyben környezet- és klímaturatos, összetartó Magyarországért fognak dolgozni, ha megnyerik a 2022-es országgyűlési választást. Tulajdonképpen céljuk azonban egyetlen, jól körülírható törekvésben fogalmazható meg: leváltani a Fideszt.

A most összeállt koalíció máris megadta az anyaországban jövőre rendezendő parlamenti megmérettetés alaphangját. Azét a választást, amelyen a tizenegy évvel ezelőtt elfogadott honosítási törvénynek köszönhetően magyar állampolgárságát meg- vagy visszaszerző több mint egymillió külföldi magyar is élhet szavazati jogával. Éppen ezért az a választás a részvétel lehetőségén túlmenően a határok fölött egyesült magyar nemzet jogán és okán a külföldi magyarok ügye is. Aki számára éppen az elmúlt évtized nemzeti kormánypolitikája ismeretében nem mindegy, hogy milyen politikai erő van hatalmon Budapesten.

De vizsgáljuk csak meg a szóba jöhető alternatívát. A most összenőtt hatok megállapodásának bejelentésén egyedül a Jobbik elnöke használta a nemzet kifejezést, mégpedig amikor arról beszélt, hogy újra akarják egyesíteni a nemzetet. Amivel egyetlen bökkenő van csupán: nem hiteles. Az egységes magyar nemzettől ugyanis éppenséggel az ellenzéki pártok igyekeznek távol tartani magukat, amikor nemigen akarnak hallani a külföldi magyar közösségekről, legfeljebb választási kampányok idején. Ők riogatnak 23 millió román vendégmunkással, ők ellenzik a határon túlra juttatott támogatásokat (érkezzenek azok akár védőmaszkok formájában járvány idején), és ugyan csak ők tartják azt az erdélyi magyarokról, hogy

többségük megvehető egy marék üveggyönggyel, mint az észak-amerikai indiánok. (Ez utóbbi „gyöngyszem” történetesen egy jobbikos politikus száját hagyta el). Ha már nemzeti dimenzióban gondolkodunk, ugyan miként lehetne hiteles az a pártszövetség, amelynek Gyurcsány Ferenc az egyik politikai kötőeleme? Az a politikus, akinek többek között a kettős állampolgárságról is szóló 2004-es népszavazás kiábrándító, megosztó ered-

➔ **Ők riogatnak 23 millió román vendégmunkással, ők ellenzik a határon túlra juttatott támogatásokat, és ugyancsak ők tartják azt az erdélyi magyarokról, hogy többségük megvehető egy marék üveggyönggyel.**

ményét „köszönhetjük”, és aki megvonná a külföldi magyarok szavazati jogát (tán még a magyar állampolgárságát is). Ugyan mitől lenne rokonszenves ez a politikai konstrukció, ez a kínálat a határon túli magyarok számára?

A fényre frissen kilépett ellenzéki összefogás tulajdonképpen nem más, mint egy, a háttérben egymással régóta együttműködő érték közösség nyílt felvállalása. Hosszú ideje összetartoznak, és most összenőttek. Megszületett a magyar politikai Frankenstein.

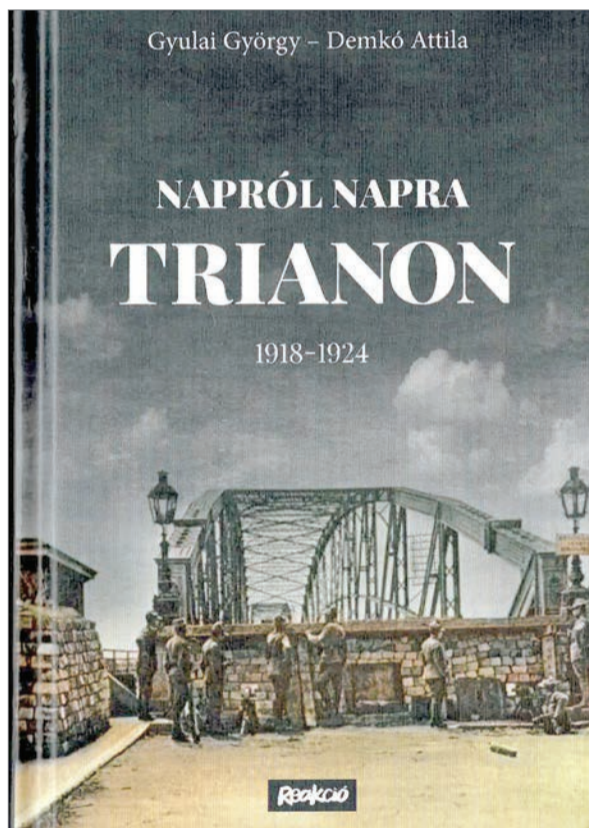
Könyvespolc: Trianon, a krónikus fájdalom

Makky József

Trianonról évtizedekig nem beszélhettek a magyar történészek a Rákosi Mátyás és Kádár János kommunista pártvezérek idejében. Csupán az 1980-as évek vége felé tört meg a jég, amikor a magyar gulyáskommunizmus már képtelen volt kordában tartani a lázadó gondolatokat. Romániában közben a diktatúra propagandája a 2500 éve itt élő román nép és elődeinek kontinuitásáról folyamatos volt. Kitálat történelmüket a román történészek az 1918-as nagy román egyesüléssel koronázták meg, az erdélyi magyarok pedig csupán családi körben kaphattak némi helyreigazítást. Emlékszem, milyen megdöbbentő élmény volt számomra Raffay Ernő Erdély 1918–1919 című 1987-ben a budapesti Magvető Kiadónál megjelent könyve, amelyet egyik ismerősünk csempészett át a határon. Elolvasása után fiatalemberként összeállt bennem a szülőktől és nagyszülőktől halott magyar történelem legtragikusabb fejezete, amely meghatározta 20. századi sorsunkat.

Az utóbbi harminc esztendőben e területen is gőzerővel indult el a magyar történelmekutatás, és sorra jelentek meg tanulmányok, könyvek és a nagyközönségnek szánt tudomány-népszerűsítő kiadványok. Ezek közül több is a kezembe került, így belekóstolhattam az ideológiailag befolyásolt magyar történetírás Trianon-olvasatába. Ami leegyszerűsítve azt jelenti: a balliberális magyar történészek szerint Trianont megérdemelte a magyarság, mert korabeli politikai elitje elnyomta az ország területén élő kisebbségeket, így azok végre felszabadulhattak. Ez az elmélet természetesen az utódállamok hivatalos történelemszemléletével rokon, amely szintén ideológiai alapokon közelíti meg a magyar állam megcsonkításának történetét. Ezzel áll szemben a magyar jobboldali történetírás, amelynek legfontosabb vezéralakja Raffay Ernő. Szerinte Trianon beteljesüléséhez a belső és a külső ellenség összefogása vezetett el. A korabeli magyar politikai elit meghasonlott, és nem tudta megvédeni fegyveresen az országot, így a románok, szerbek, csehek, szlovákok,

sőt még az osztrákok is kényük-kedvük szerint tudtak kihalítani területeket a magyar állam testéből.

Mára sokkal többet tudunk Trianonról és az azt megelőző évtizedekről, mint 30 évvel ezelőtt. A témáról szóló újabb kiadványok mégis az újdonság erejével hatnak. Nem véletlen, hogy nagy érdeklődéssel vettem kezembe a Gyulai György–Demkó Attila szerzőpáros által tavalay a budapesti Reakció Kiadónál megjelent Napról napra Trianon 1918–1924 című könyvét, amelyről első olvasat után rögtön megállapítottam: tudomány-népszerűsítő szinten ez a legjobb Trianon-könyv, amit eddig olvastam.

A 250 oldalas kiadvány kronológiai sorrendben mutatja be 1918. január 1-jétől a történeteket, amelyek a trianoni békediktátum 1920. június 4-i hivatalos megerősítésével a történelmi Magyarország területéből fél tucat utódállam létrehozását vagy a meglévő területek jelentős megnagyobbodását eredményezte. Magyar szempontból mindössze néhány aprócska határkiigazítás történt, vagyis mintegy 400 négyzetkilométernyi „plusz” területhez juthatott az

ország, amely a párizsi „békekonferencia” önkényes döntése nyomán elveszítette területeinek kétharmadát.

A könyvnek az erénye nemcsak az, hogy a témában felelhető igen gazdag bibliográfia felhasználásával megpróbál átfogó és elfogulatlan képet adni a Trianon-jelenségről, hanem továbbgondolásra készíti, és az olvasót visszarántja a jelenbe. Keresi a válaszokat a mindannyiunk által sokszor feltett „mi lett volna, ha?” kezdetű kérdésekre. Habár van, aki a megközelítést történelmietlennek tartja, valójában egy igen érdekes „játék” részeseiként továbbgondolásra készíti.

A könyv ugyanakkor baloldali és jobboldali mítoszokat is rombol. A szerzők megítélése szerint Trianon bekövetkezése alig volt köze ahhoz, hogy a korabeli Osztrák–Magyar Monarchia politikusi milyen kisebbségpolitikát folytattak. Ez annak ismeretében is igaz, hogy az utódállamok kisebbségpolitikája az elmúlt száz évben meg sem közelítette a sokat bírált magyar kisebbségpolitika eredményeit.

A Gyulai György és Demkó Attila szerzőpáros ugyanakkor a jobboldali körökben sokat hangoztatott átfogó magyar fegyveres ellenállás, pontosabban az Atatürk török vezérhez köthető honvédő háború magyar verziójának sikerét is megkérdőjelezi. A szerzők arra is próbálnak választ keresni, mivel volt magyarízható a magyar politikai elit benuháza és teljes kiszolgáltatottsága a minden oldalról beözönlő megszállókkal szemben.

Trianon máig ható következményeivel is foglalkozik a könyv. Álljon itt erről egy sokatmondó passzus: „Trianon legnagyobb csapása a magyar nemzet harmadának hosszú, lassú eltűnése. Nem egy éles, egyszeri fájdalom ez, hanem krónikus. De van egy másik csapása is. A megosztottsága, ami a maradék Magyarországot mérgezi. A tudatunkban magunkkal sem tudunk kiegyezni: küzdünk vagy felejtünk? Számít-e ez az egész, vagy nem számít? A trianoni békekötés nemcsak területeinket, gazdasági lehetőségeinket és magyarjaink millióit vette el, hanem erőszakosan kettévágta nemzetét válásunk akkor már évszázadok óta tartó folyamatát. Mintha megtört volna a nemzetnek a jövőbe vetett hitét és bizalmát önmagában”.

Mindez tökéletes látóerő Trianonról, amely napjainkban is meghatározza Kárpát-medencei létezésünket.